

Coronavirus - actuele stand van zaken

- In opdracht van VWS zijn de volgende maatregelen genomen voor de luchtvaart:
  - Passagiers op Schiphol voorlichting middels de informatieborden.
  - Passagiers op vluchten tussen Nederland en actieve transmissielanden ontvangen een informatieflyer over het virus.
  - Voor bepaalde vluchten vullen passagiers ook een passenger locator form (PLF) in. Op basis hiervan kunnen - indien achteraf blijkt dat een infectieuze passagier aan boord heeft gezeten - passagiers worden benaderd door de GGD.
- Uitgebreide informatie voor het publiek is beschikbaar op de website van het RIVM. Dit betreft onder andere antwoorden op veel gestelde vragen.
- In de loop van de weken kunnen zich ontwikkelingen voordoen. In dat geval zal de minister van Medische Zorg en Sport uw Kamer nader informeren.

Coronavirus - beperkingen vliegverkeer

- De minister van MZS heeft op 11 februari uw Kamer nader geïnformeerd, onder andere over de wettelijk mogelijkheden om per direct een vliegverbod af te kunnen dwingen.
- Mijn collega wijst erop dat opschorten van vliegverkeer naar landen of regio's nu niet aan de orde is. De World Health Organisation (WHO) waarschuwt expliciet tegen dergelijke disproportionele maatregelen.
- Mocht dit - in een onwaarschijnlijk scenario - toch aan de orde zijn, dan kan de minister van Medische Zorg en Sport besluiten dat sprake is van een zodanige crisissituatie dat restricties moeten worden opgelegd aan het vliegverkeer tussen Nederland en China.
- Ik kan dan op aangeven van de minister van MZS ter handhaving van de openbare orde en veiligheid een vliegverbod tussen Nederland en China instellen.
- Dit gebeurt dan op grond van de Wet luchtvaart en beperkt zich tot voor het vliegverkeer dat vanwege de crisissituatie geweerd moet worden.

Coronavirus - afweging luchtvaartmaatschappijen

- Luchtvaartmaatschappijen zijn verantwoordelijk voor aanpassingen in het vluchtschema om de gezondheid van personeel en passagiers te waarborgen.

- Luchtvaartmaatschappijen moeten voldoen aan alle nationale voorschriften voor de toelating, verblijf en vertrek van passagiers en vracht. Dit is vastgelegd in luchtvaartovereenkomsten tussen staten.
- Dit betreft onder andere verplichtingen aan vervoersexploitanten op grond van de Wet luchtvaart.
- Vervoerstoestemmingen van luchtvaartmaatschappijen kunnen worden ingetrokken wanneer exploitanten de nationale voorschriften niet opvolgen.

Coronavirus - Informatie Luchtvaartmaatschappijen

- De informatie die luchtvaartmaatschappijen gebruiken voor het doen van aanpassingen in hun vluchtschema's is afkomstig van nationale en internationale gezondheids- en luchtvaartinstanties, waaronder het RIVM, de EU, ICAO en de WHO.
- Het is ook de verantwoordelijkheid van luchtvaartmaatschappijen om de reizigersadviezen van Buitenlandse Zaken te betrekken bij hun operationele afwegingen.
- Daarnaast spelen commerciële afwegingen een rol.
- De EU geeft via het Healthy Gateways programma, waarin het RIVM participeert, operationele adviezen aan vervoersexploitanten en (lucht)havens.
- Ook ICAO geeft via een speciaal programma (CAPSCA – Collaborative Arrangement for the prevention and management of Public Health events in Civil Aviation) op dit moment dagelijks informatie toegespitst op de luchtvaart.

Coronavirus - voorzorgmaatregelen Schiphol

- Het is niet uit te sluiten dat passagiers met symptomen van het longvirus aankomen in Nederland.
- GGD Kennemerland en Schiphol zijn goed voorbereid om verspreiding via luchthaven Schiphol zoveel als mogelijk te voorkomen. Dit zonder daarbij het luchtverkeer onnodig te belemmeren.
- GGD Kennemerland heeft een regierol bij eventuele maatregelen op Schiphol, als hiertoe door de minister van Medische Zorg en Sport wordt besloten.
- Schiphol heeft het voorzieningenniveau om infectieziekten te kunnen bestrijden.

- Dit betekent concreet dat Schiphol beschikt over een crisisdienst, quarantaineruimte en een noodplan voor infectieziektebestrijding.
- Ik kan besluiten nemen over het uitwijken van vliegtuigen naar Schiphol. Dit gebeurt in overleg met VWS.
- Jaarlijks vindt ook een oefening plaats.

Coronavirus - reisadviezen van BuZa

- BuZa geeft algemene veiligheidsadviezen uit over landen. Dit is een hulpmiddel om de risico's in landen in te schatten.
- Het is aan de transportondernemingen om deze adviezen al dan niet te betrekken in hun operationele afwegingen.
- Voor China is de code oranje afgekondigd. Het advies is alleen reizen indien noodzakelijk. Voor de provincie Hubei geldt het advies reis niet (code rood).
- Voor Italië is code rood afgekondigd voor enkele gemeenten in het noorden van Italië'. In de gebieden ten zuiden van Milaan geldt code oranje. Ook is voor gebieden in het noorden van Italië en rondom Rome code geel (veiligheidsrisico's) van toepassing.

Infectieziekten - rollen en verantwoordelijkheden

- De wereldgezondheidsorganisatie WHO heeft internationale regels opgesteld om verspreiding van infectieziekten tegen te gaan.
- In Nederland zijn de regels geïmplementeerd in de Wet Publieke Gezondheid, waarvoor de minister van Medische Zorg en Sport verantwoordelijk is.
- Bij de bestrijding van een infectieziektecrisis werkt VWS met de andere departementen, waaronder IenW, samen.
- Vanuit ICAO worden de WHO-regels ondersteund met verplichtingen en aanbevelingen gericht op het voorbereid zijn op en het beheersen van gezondheids calamiteiten in de luchtvaart.
- De ICAO-regels zijn grotendeels via Europese verordeningen geïmplementeerd. Denk aan voorschriften over voorzorgmaatregelen aan boord van vliegtuigen, faciliteiten op luchthavens, passagiersinformatie en noodplannen.
- ICAO geeft via een speciaal programma (CAPSCA – Collaborative Arrangement for the prevention and management of Public Health events in Civil Aviation) op dagbasis informatie toegespitst op de luchtvaart.

- Luchtvaartmaatschappijen moeten voldoen aan alle nationale voorschriften voor de toelating, verblijf en vertrek van passagiers en vracht. Dit is vastgelegd in luchtvaartovereenkomsten tussen staten.
- Dit betreft onder andere verplichtingen aan vervoersexploitanten op grond van de Wet Publieke Gezondheid.
- De EU geeft via het Healthy Gateways programma, waarin het RIVM participeert, operationele adviezen aan vervoersexploitanten en (lucht)havens.
- In Nederland monitort het RIVM de situatie en adviseert, samen met een team van deskundigen, over de benodigde maatregelen. De situatie wordt nauwlettend gevolgd. Het RIVM informeert GGD'en dagelijks.
- Voor maatregelen volgt VWS de adviezen van de WHO en het Europees Centrum voor ziektepreventie en -bestrijding.
- GGD Kennemerland heeft een regierol bij eventuele maatregelen op Schiphol, als de minister van MZS (Medische Zorg en Sport) hiertoe besluit.

Infectieziekten - internationale luchtvaartregelgeving

- Vanuit ICAO worden de WHO regels ondersteund met verplichtingen en aanbevelingen gericht op het voorbereid zijn op en het beheersen van gezondheidscalamiteiten in de luchtvaart.
- Regelgeving vanuit ICAO heeft betrekking op:
  - Voorzorgmaatregelen in het vliegtuig (Annex 6)
  - Compliance met de International Health Regulations van de WHO en faciliteiten op luchthavens (Annex 9)
  - Noodplannen voor luchtverkeerleiding (Annex 11) en luchthavens (Annex 14).
  - Voorschriften op het gebied van passagiersinformatie (Annex 15).
  - Voorschriften voor luchtverkeersleiding.
- De implementatie vindt grotendeels plaats via Europese verordeningen die rechtstreeks van toepassing zijn in de EU-lidstaten.

Vluchten tussen Nederland en China

- Er zijn geen directe vluchten tussen Schiphol en de Wuhan regio.
- Wel zijn er normaal gesproken dagelijks vluchten tussen Schiphol en China. Dit zijn ongeveer 26 vluchten per dag van en naar China.

- De vluchten worden uitgevoerd door KLM, China Airlines, China Eastern Airlines, China Southern Airlines, Xiamen Airlines, Cathay Pacific en EVA Air.
- Verschillende luchtvaartmaatschappijen beperken het aantal vluchten van en naar China en een aantal maatschappijen hebben vliegverkeer geheel gestaakt naar China.
- KLM voert op dit moment geen vluchten meer uit op China.

Aangenomen motie CDA 6/2

- Tijdens het VAO Medische preventie/Infectieziekten op 6 februari is een motie (Kuik/Van den Berg beide CDA) aangenomen.
- De motie verzoekt de regering vliegmaatschappijen die nog steeds op China vliegen te wijzen op de informatie waarop de KLM haar besluit heeft gebaseerd,
- En verzoekt de regering tevens zo spoedig mogelijk in kaart te brengen welke wettelijke mogelijkheden er nodig zijn om per direct een vliegverbod op China af te kunnen dwingen, voor het geval dit onverhoopt binnenkort noodzakelijk zal zijn.
- Met betrekking tot de informatie voor luchtvaartmaatschappijen is een brief verstuurd aan IATA (de internationale koepel van luchtvaartmaatschappijen).
- De minister van MZS heeft uw Kamer per brief nader geïnformeerd over het tweede verzoek.

Wet luchtvaart**Artikel 5.10**

1. Onze Minister van Infrastructuur en Milieu kan bij ministeriële regeling het uitoefenen van het burgerluchtverkeer tijdelijk of blijvend beperken of verbieden boven Nederland of gedeelten daarvan:
  - a. om redenen van openbare orde en veiligheid;
  - b. om andere dringende redenen, waarbij het uitoefenen van de luchtvaart en omstandigheden of gebeurtenissen op het aardoppervlak elkaar kunnen beïnvloeden;

Informatieborden op Schiphol

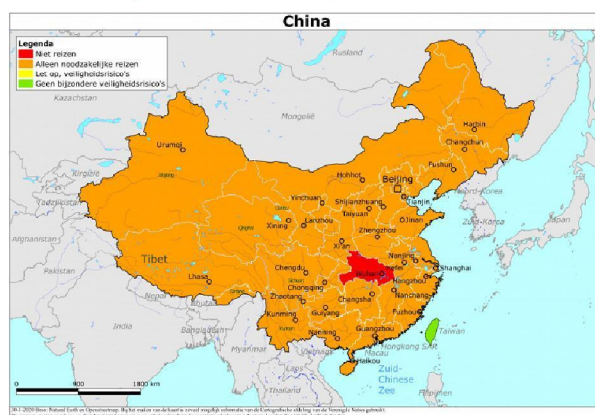
National Institute for Public Health
and the Environment
Ministry of Health, Welfare and Sport

Novel coronavirus

Are you travelling from Wuhan/China and are you experiencing:

- Fever
- Respiratory symptoms
- in the next 14 days

Call your general practitioner and mention your stay in China

Reisadvies (26 februari 2020)

Brief VWS 11/02/2020**Motie vliegverkeer**

Tijdens het Algemeen Overleg medische preventie van afgelopen donderdag 6 februari jl. heeft uw Kamer de motie van de leden Kuik en Van den Berg over vliegverkeer aangenomen. In deze motie verzoeken de leden de regering vliegmaatschappijen die nog steeds op China vliegen te wijzen op de informatie waarop de KLM haar besluit heeft gebaseerd. Ik zal, om tegemoet te komen aan deze motie, de *International Air Transport Association* (IATA) een brief sturen. Daarnaast verzoeken de leden de regering zo spoedig mogelijk in kaart te brengen welke wettelijke mogelijkheden er nodig zijn om per direct een vliegverbod op China af te kunnen dwingen, voor het geval dit onverhoopt binnenkort noodzakelijk zal zijn. Ik wil er nogmaals op wijzen dat dit nu niet aan de orde is, de *World Health Organization* (WHO) waarschuwt expliciet tegen dergelijke disproportionele maatregelen.

In het geval dat de crisissituatie aanleiding zou zijn om vanwege gezondheidsrisico's restricties op te leggen aan het vliegverkeer, ben ik, omdat hier sprake is van een A-ziekte, op basis van de Wet publieke gezondheid (Wpg) bevoegd om in specifieke gevallen verplichtingen op te leggen aan de gezagvoerder van een vliegtuig, of aan een vervoersexploitant. Het gaat dan om specifiek op de situatie toegeschreven maatregelen, zoals het informeren van de verkeerstoren over ziektegevallen of het nemen van quarantainemaatregelen. Ook kan de minister van Infrastructuur en Waterstaat, in overleg met mij, op grond van de Wpg een luchthaven aanwijzen waarop een vliegtuig moet landen. Deze restricties worden opgelegd als internationale adviezen daartoe aanleiding geven.

Ik kan daarnaast, ter handhaving van de openbare orde en veiligheid of andere dringende redenen, *waarbij het uitoefenen van luchtvaart en omstandigheden of gebeurtenissen op het aardoppervlak elkaar kunnen beïnvloeden* (Wet luchtvaart, artikel 5.10), de minister van IenW verzoeken het burgerluchtverkeer tijdelijk of blijvend te beperken of te verbieden boven Nederland of gedeelten daarvan. Dit gebeurt dan op grond van de Wet luchtvaart en beperkt zich tot het vliegverkeer dat vanwege de crisissituatie geweerd moet worden. Dit kan dan bij ministeriële regeling. De noodwetgeving betreft hier dus een bijzondere bevoegdheid, die al in de huidige wetgeving is opgenomen en die met het oog op een crisissituatie wordt toegepast.